

9. Hankintatoimisto

Hankintaneuvottelukunnan kokoonpano ja kokoukset. Neuvottelukunnan puheenjohtajana v. 1964 oli apul.kaup.joht. Hjalmar Krogius, varapuheenjohtajana kaup.kamr. Osmo Lehtosuo sekä jäsenenä muuten samat kuin edellisenä vuonna, paitsi että sairaalaviraston talousjoht. Veikko Kääriäisen siirryttyä eläkkeelle hänen tilalleen tuli talousjoht. Raimo Kaarlehto ja sähkölaitoksen hank.pääll. Leo Neuvon tilalle saman laitoksen hallinn. osaston pääll. Kari Bergholm.

Hankintaneuvottelukunta kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Pöytäkirjapykälien lukumäärä oli yhteensä 7.

Tärkeimmistä käsitellyistä asioista mainittakoon: hankintatoimiston johtosäännön 8 §:n 4 mom. muuttaminen sekä sähkölaitoksessa käytössä olevien yleisten hankintamääräysten soveltaminen myös kaupungin muissa virastoissa ja laitoksissa. *Lausuntoja* annettiin mm.: kaupungin rakennusurakoita koskevia ohjeita laatineen komitean mietinnöstä; Rakennusinsinööriurakoitsijat-yhdistyksen esittämästä toivomuksesta, että hyväksyttävien ulkomaisten tarjousten tulisi olla oleellisesti kotimaisia edullisemmat huomioon ottaen ulkomaisten tilausten vaikutuksen kauppataseeseen, valtion ja kuntien verotuloihin sekä kotimaisen yrittäjäkunnan asemaan. Edelleen annettiin lausunto kysymyksestä, joka koski kaupungin virastojen ja laitosten edustajille tulevia kutsuja osallistua kaupallisten edustustojen tai toiminimien järjestämiin ryhmämatkoihin joko kotimaassa tai ulkomailla.

Toimistopäällikön päätösluettelon pykälien lukumäärä kertomusvuoden aikana oli yhteensä 49.

Hankintatoimiston henkilökunta. Henkilökunnan kokoonpano kertomusvuonna oli seuraava: vakinaisia viranhaltijoita 20, tilapäisiä viranhaltijoita 2 ja työsopimussuhteessa olevia henkilöitä 33.

Toimiston 23. pl:n toimistofaktorin virkaan valittiin faktori Eric Weckström 16.5. alkaen. Varastokirjanpit. Signe Taxell erosi 27.7. lukien ja näin avoimeksi tulleeeseen 11. pl:n varastokirjanpitäjän virkaan valittiin toim.apul. Kaarina Kuusela 1.1. 1965 alkaen.

Toimistoon palkattiin työsopimussuhteeseen yksi monistaja ja sosiaalivirastotalon puhelinvaihteen hoitaja.

Sairauslomaa myönnettiin henkilökunnalle vuoden aikana yhteensä 409 päivää.

Hankinta-asiamies ja apulaishankinta-asiamies tekivät virkamatkoja Länsi-Saksaan ja Ruotsiin tutustuakseen mm. kalustealan messuihin, teollisuusmessuihin sekä

kansainväliseen sairaalanäyttelyyn, toimistopäällikkö suoritti virkamatkan Göteborgiin ja painatusasiamies Tukholmaan tutustuakseen eräisiin offsetkoneisiin.

Kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan toimeenpanemille työnopetuskursseille osallistui kertomusvuonna kaksi toimiston viranhaltijaa.

Huoneisto ja kaluston hankinnat. Vuoden aikana oli hankintatoimiston käytössä edelleen talon Katariinankatu 2:n ensimmäisen, toisen ja kolmannen kerroksen tilat. Konekorjaamon tilat sijaitsivat talossa Helenankatu 2 elokuun loppuun, jonka jälkeen konekorjaamo muutti uuteen huoneistoon Lemuntie 2—4:ssä. Poistetun kaluston varasto oli talossa Pietarinkatu 6, joka irtisanottiin 1.9. Autotallipaikka sijaitsi talossa Meritullinkatu 12.

Sitomoon hankittiin laminointikone sekä taittokone lisälaitteineen, valokuvauslaboratorioon Printatron-varauslaite varusteineen, kontaktikopiolaite sekä siirtokopiokone, develop-osastolle jäljennöskone, konekorjaamoon puhalluskaappi sekä eri osastoille erilaisia toimistokalusteita. Uudishankintojen arvo oli 34 007 mk.

Kirjeenvaihto. Kirjeitä sekä virastojen ja laitosten lausuntopyyntöjä saapui hankintatoimistolle kertomusvuoden aikana 682 (ed.v. 516). Toimiston lähettämiä kirjeitä oli 544 (587). Näistä oli lausuntoja 349 (342), joista 106 (127) koski kalustoa, 109 (89) koneita ja kojeita, 80 (77) puhelinasioita sekä 54 (49) tarjouspyyntöjä.

Hankintojen valmistelu ym. Talousarvioehdotusten käsittelyvaiheessa toimisto antoi kaupunginhallituksen pyytämät lausunnot eri laitosten kalustonhankintamäärärahaehdotuksista v:lle 1965. Toimiston perustellut vähennysehdotukset olivat n. 29.8 (34.2) % ko. määrärahaehdotuksista.

Kertomusvuoden talousarvioon varsinaisiin menoihin merkittyjen kalustonhankintamäärärahojen yhteissumma, josta puuttuivat edellisten vuosien säästöt sekä myönnettyt lisämäärärahat, oli 6 142 941 (4 412 592) mk. Niiden laitosten, joita varten ei ollut osoitettu erillistä kalustonhankintamäärärahaa, kaluston hankintakustannukset suoritettiin rahoitusmenojen pääluokan lukuun Käyttövarat merkitystä 700 000 mk:n suuruisesta kalustonhankintamäärärahasta, josta hankintatoimiston suorittamat kuukausihankinnat olivat n. 32 % eli 226 095 (125 979) mk.

Eri laitosten ohjaaminen sopivimpiin ostopaikkoihin tapahtui hankintatiedotusten avulla, joiden kaikki lehdet uusittiin kertomusvuoden aikana.

Tarjouspyyntöjä osoitettiin vuoden aikana kaikkiaan 378 (411) tuottajalle. Yhteishankintatavaroista pyydettiin tarjoukset, joiden perusteella tehtiin 14 hinta- ja alennussopimusta.

Hankintatoimisto oikeutettiin kertomusvuoden aikana suorittamaan itsenäisesti kaluston kertahankintoja sekä toimisto- ja talouskoneiden ynnä -kojeiden hankintoja enintään 2 500 mk:n ja kaluston kunnossapitokustannuksia enintään 1 500 mk:n määrään saakka, teleteknillisten laitteiden töitä ja hankintoja enintään 2 500 mk:n määrään saakka.

Viranhaltijoille myönnettyt ylimmät hankintarajat olivat seuraavat: toimistopäällikkö 10 000 mk, hankinta-asiamies, apulaishankinta-asiamies, painatusasiamies ja toimistofaktori 3 000 mk sekä toimentaja 1 000 mk.

Toimisto suoritti sairaalalalusteiden, asuntolalalusteiden, sairaalalaitteiden ja -kojeiden hankintoja sekä osallistui sairaaloiden hankintakysymysten valmisteluun antamalla lausuntoja, joissa käsiteltyjen hankintojen yhteinen markkamäärä oli 558 347 mk. Sairaalalautakunnalle annetuista lausunnoista 12 koski Marian sairaal-

lan hankintoja, 9 Auroran sairaalan, 23 Kivelä-Hesperian sairaalan, 14 Laakson sairaalan, 4 tuberkuloositoimiston, 4 Malmin sairaalan, 3 Nikkilän sairaalan sekä Piritan ja Röykän sairaalain ja sairaanhoitajakoulun hankintoja yksi kutakin.

Valtion annettua uusia määräyksiä sairaaloiden hankintamenettelystä, joutui toimisto antamaan sairaaloille tarjouksia niiden hankkimista kalusteista tai tarkastamaan sairaaloiden eri hankkijoilta pyytämät tarjoukset. Lisäksi myös muutoin järjestettiin ja standardisoitiin sairaaloiden tarvikehankintoja vuoden aikana.

Irtaimiston merkitsemiseksi annettiin jatkuvasti ohjeita, hankittiin tarkoitukseen sopivia leimasimia ja pidettiin varastossa vaakunalaattoja, siirtokuvia ym. leimaamiseen tarvittavia varusteita.

Poistetun kaluston käsittely. Muuttojen yhteydessä tarpeettomaksi jäänyttä kalustoa sijoitettiin tiedustelujen ja ilmoittelun perusteella mahdollisuuksien mukaan edelleen muihin laitoksiin. Käytettyä kalustoa myös jossain määrin korjattiin ja kunnostettiin.

Toimistokoneiden hankinta ja huolto. Uusia kirjoituskoneita hankittiin vuoden aikana 229. Niiden hankinta-arvo oli 130 994 mk. Samoin hankittiin 5 kirjanpito-konetta, joiden hankinta-arvo oli 125 075 mk, sekä 72 yhteenlaskukonetta ja 70 yleislaskukonetta, joiden yhteinen arvo oli 142 312 mk. Hankintojen yhteissummasta, joka oli 398 381 mk, maksettiin 127 716 mk ao. laitosten omilta kalustonhankintatileiltä ja 270 665 mk rahoitusmenojen pääluokan lukuun Käyttövarat merkityistä kalustonhankintamäärärahoista.

Laitosten poistamia toimistokoneita vastaanotettiin seuraavasti: 31 kirjoitus-konetta, 33 laskukonetta ja muita koneita 14, yhteensä 78 kpl. Näistä saatiin uudelleen sijoitetuksi 25 kirjoituskonetta, 18 laskukonetta sekä 10 muuta toimisto-konetta.

Lainakonevarastoon hankittiin 10 kirjoituskonetta ja Dymo-kohokirjoitin. Kertomusvuoden lopussa oli lainavarastossa kaikkiaan 37 kirjoituskonetta, 27 yhteenlaskukonetta, 11 kertolaskukonetta, magnetofoni, 3 sanelukonetta, ääniprojektori, epidiaskooppi, heijastuskone ja 10 kaluston polttoleimasinta. Kirjoituskoneita lainattiin 47, laskukoneita 43 ja kertolaskukoneita 24 kertaa.

Kaupungin toimistokoneista huollettiin n. 2/3 hankintatoimiston korjaamossa ja loput yksityisissä korjaamoissa. Konekorjaamossa jatkettiin kaupungin laitosten talouskoneiden huoltoa, jota varten oli talouskonekorjaaja. Korjaamon tappio oli 39 214 (15 101) mk.

Tavaroiden ja koneiden kuljetus suoritettiin pääasiallisesti toimiston omalla pakettiautolla, jonka kuljettamat määrät ajokirjan mukaan olivat: tavaraa yhteensä 135 565 (110 075) kg ja koneita 2 519 (3 967) kpl. Ajokilometrejä kertyi vuoden aikana 21 907 (24 754) km.

Puhelinasiat. Kertomusvuoden aikana suoritettiin vuokravaihteiden asennus- ja laajennustyöt aluelääkäreiden vastaanottoasemalla Vihdintie 19:ssä, tietojenkäsittelykeskuksessa Nokiantie 4:ssä ja vesilaitoksen Herttoniemen päähuoltokeskuksessa Karhunkaatajantie 1:ssä.

Edellä mainittujen lisäksi suunnittelun alaisena olivat keskeneräiset puhelin-vaihdetyöt Kallion ja Töölön virastotaloissa.

Puhelinosuuksia ostettiin vuoden aikana 80. Vuoden päättyessä oli kaupungilla yhteensä 2 093 Helsingin Puhelinyhdistyksen osuustodistusta. Kaikki vapautuneet

puhelinosuudet sijoitettiin uudelleen. Puhelintilauksien lukumäärä oli 516. Kaupungin sisäinen puhelinluettelo uusittiin ja sen painosmäärä oli 3 500 kpl.

Automaattisen kaukoliikenteen yhä yleistyessä jatkettiin edelleen estolaitteiden hankinta- ja suunnittelutöitä. Kaikkiin niihin uusiin vaihteisiin, joissa se teknillisesti oli mahdollista, asennettiin hankintavaiheessa kaukopuhelujen estolaitteet.

Puhelimen siirtoihin ja asennuksiin käytettiin 45 086 mk, puhelumaksuihin 172 528 mk, vuosimaksuihin 156 815 mk, puhelinluettelotekstiin 28 000 mk, hätäpuhelinjärjestelmän kustannuksiin 69 383 mk sekä viran- ja toimenhaltijoille maksettuihin korvauksiin oman puhelimen käytöstä päivystys- ja virkatehtävissä 3 535 mk, yhteensä 475 347 mk. Kaupungin sairaalat maksoivat edelleen omat puhelinmaksunsa samoin kuin liikelaitokset ja ne laitokset, jotka saivat valtion-apua. Sairaaloissa perittiin potilaan huoneeseen asennetusta puhelimesta 1 mk:n suuruinen maksu vuorokaudelta sekä Helsingin verkkoryhmän ulkopuolelle menevistä puheluista puhelutaksan mukainen maksu.

Muut teleteknilliset laitteet. Teleteknillisiä laitteita varten varatusta määrärahasta käytettiin vuoden aikana puhelinvaihteiden hankintaan 14 232 mk, huoltoviraston 1. huoltotoimiston akustisiin kutsulaitteisiin ja koputuskojeisiin 1 784 mk ja 4. huoltotoimiston kaiutinlaitteisiin 841 mk, raastuvanoikeuden ovimerkkilaitteisiin 650 mk, tietojenkäsittelykeskuksen henkilöhakulaitteisiin 5 939 mk, rakennusviraston pikapuhelinlaitteisiin, vahvistimiin ja kaiutinlaitteisiin 7 152 mk, rakennus-tarkastusviraston pikapuhelinlaitteisiin 1 345 mk, sairaalaviraston pikapuhelinlaitteiden siirtoon ja asennukseen 1 235 mk ja hammaslääkäriavustuksen automaattivastaajan hankintaan 3 913 mk sekä urheilu- ja ulkoiluviraston aikakellojen hankintaan ja asennukseen 1 281 mk.

Painatus ja sidonta. Painatustilausten määrä laski edellisestä vuodesta ja se oli 2 642 (2 737) kpl. Lasku johtui lähinnä siitä, että osa tilauksista siirrettiin suoraan oman offsetosaston valmistettavaksi ja lisäksi tilauksia suoritettaessa pyrittiin yhdistämään samaan tilaukseen useampia lomakkeita. Painatustilausten yhteis-summa oli 2 504 701 (1 834 197) mk. Painatusmenojen kohoaminen johtui mm. siitä, että yhä enenevässä määrin alettiin painattaa moniväripainoksia, jotka vaativat paremmat paperilaadut. Lisäksi lomakkeiden käyttö lisääntyi jatkuvasti. Menoihin sisältyivät myöskin kaikki kuvalaatta- ja sitomokustannukset sekä huomattava määrä erilaisia laatikko- ym. kustannuksia.

Offsetveloitus oli 238 073 (189 774) mk. Veloitusmäärän nousu n. 25 % johtui lähinnä uuden, isomman painokoneen käyttöönotosta ja uudesta levyjen valmistusmenetelmästä, jolla saatiin aikaan huomattavaa työajan säästöä. Töiden lukumäärä oli 983 (875). Tilastotoimiston säädöskokoelmaan tehtiin 203 (162) työtä ja sitomossa käsiteltiin kaikkiaan 508 (558) eri työtilausta, joista suurin osa käsitti erikoisreijityksiä. Huomattavaa säästöä töiden suorituksessa sai aikaan offsetosastolle hankittu kamera, jonka avulla valmistettiin suuri osa painolevyistä sähkövarausmenetelmää hyväksi käyttäen.

Monistamon veloittama summa oli 68 409 (64 099) mk. Tähän veloitusmäärään sisältyivät ainoastaan monisteisiin käytetyt vahakset, värit ja paperit, sen sijaan muita kustannuksia ei veloitettu. Monistamon materiaalin hankintamenot kohosivat 60 590 (37 621) mk:aan. Suoritettujen töiden määrä oli 5 532 (5 142). Töiden lukumäärän nousu johtui lähinnä siitä, että laitokset yhä enenevässä määrin pyrki-

9. Hankintatoimisto

vät monistuttamaan erilaisia lomakkeita ym. työnsä helpottamiseksi. Vastaavasti oli käytettyjen vahasten määrä 31 656 (28 847) ja monisteiden luku 5 915 890 (5 052 535). Keskimääräiseksi monistumääräksi tuli kutakin vahasta kohden 188 kpl, vaikka painosmäärät saattoivat vaihdella 25—20 000 kpl:een välillä. Työmäärän nousu oli n. 20 %.

Painatusosaston veloittama määrä oli vuoden aikana yhteensä 238 073 (191 495) mk.

Julkaisut. Vuoden aikana saatiin valmiiksi Palolaitoksen Historian ruotsinkielinen laitos. Lisäksi valmistui myöskin Helsingin kaupungin Historian V: 1 ruotsinkielinen osa. Samoin ilmestyi kesäkuussa tilastotoimiston julkaisema Kunnallinen Asetuskokoelma sekä suomen- että ruotsinkielisenä painoksena.

Ilmoituskustannukset ja sanomalehtien tilausmaksut. Kulut sanomalehti-ilmoituksesta olivat 351 413 (320 738) mk. Menojen lisäys joutui lähinnä siitä, että ilmoitukset laadittiin suuremmiksi, jotta niiden teho paranisi. Virastoihin ja laitoksiin tilattujen sanoma- ja aikakauslehtien tilausmaksut olivat 105 406 (96 956) mk.

Eri osastojen tavaravarastojen kiertonopeuden kiertoluvut olivat seuraavat:

Tavaravarasto	Kiertoluku	
	1963	1964
Kaikki osastot	6.44	6.93
Jakeluvasto	5.72	6.07

	Kiertonopeus päivissä	
	1963	1964
Kaikki osastot	56	52
Jakeluvasto	63	59

Menot ja tulot. Hankintatoimiston ylijäämä tilien mukaan oli 293 501 mk.

Hankintatoimiston käyttöön varatut määrärahat olivat yht. 2 330 047 mk, määrärahojen ylittämisoikeutta tai lisämäärärahoja myönnettiin yht. 37 535 mk. Vuoden aikana käytettiin kaikkiaan 2 058 134 mk.

Hankintatoimiston omat menot olivat yhteensä 601 129 mk.